

22.52x32.52	1/2	עמוד 6	ידיעות אחרונות - כותרת	30/01/2014	40862723-2
יוסי וסרמן מזכל הסתדרות המורים הסתדרות המורי - 11159					

← זה לא נעים לראות: מצוקה בגני הילדים בשל היערכות לקוייה ליישום חוק חינוך חובה מגיל 3

בולאבול

על הנייה, חוק חינוך חובה מגיל 3 היה מהפכה של ממש והוריד נטל כלכלי כבד ממשפחות צעירות • אבל חצי שנה אחרי שיצא לדרך, מתברר ששכחו לתגבר את הגננות והתעלמו מהעובדה שילדים בגיל הזה לא עצמאיים ולרוב גם לא גמולים מחיתולים • הגננות: "אנחנו קורסות, צריך להוסיף סייעות" • משרד החינוך: אנחנו מסייעים עם 500 בנות שירות לאומי

תמר טרבלסייחדד | כתבתנו לענייני חינוך

למדה תואר שני כדי להחליף חיתולים, ואילו הסייעות קיבלו הנחיה מהארגונים שלהן לא להחליף חיתולים", סיפרה.

מנהלת מחלקת גני ילדים בעיר במרכז הארץ הוסיפה: "הגננות והסייעות מוצאות עצמן עסוקות כל הזמן סביב השירותים. בגנים אין גם אפשרות לשטוף את הילדים, והם נותרים עם הצרכים. יש הרבה בכך, המצב מאוד קשה".

הסייעת רותי תורג'מן מאשדוד, נציגה בוועד הארצי של התא"ר גננות הסייעות, אמרה: "מה אנחנו אמורות לעשות עם 35 ילדים? לא מדובר בצעצועים. ילדים צריך לחבק, לאהוב, להכיל אותם ולהכין אותם לכיתה א'".

ריבה שקה, אם לילד בן שלוש, היא ממובילות מאבק האמהות לתוספת של סייעת בכל גן. "גם גננת וסייעת מדהימות ככל שתהיינה, כמו שיש בגן של הבן שלי, אינן מסוגלות לעשות קסם. הן חייבות עזרה. הגנים מופצצים בילדים שלא יכולים לעשות פעולות בסיסיות. הבן שלי נכנס גמול לגן, אבל חוזר הביתה עם מכנסיים רטובים. אני חושבת שהעניין הזה יהיה בכייה לדורות. עלול להיגרם להם נזק רגשי בגלל הגן. אנחנו מכרכים על ההחלטה לפתוח את הגנים מגיל שלוש ללא תשלום, אבל זה לא מספיק. הגנים הפרטיים הטובים נסגרים בעקבות ההחלטה הזו, ועכשיו לא נותרה ברירה אלא רק המערכת הציבורית".

מזכ"ל הסתדרות המורים, יוסי וסרמן, מזהיר כי לא יאפשר לפתוח את שנת הלימודים הבאה בגני הילדים לגיל 3-4 ללא סייעת נוספת. "ילדים זקוקים ליחס אוהב ותומך", אמר וסרמן, "הם זקוקים לגננת שתהיה זמינה עבורם, במיוחד בגילים אלו".

משרד החינוך נמסר: הבהרנו שלא תותנה קבלתם של ילדים לגנים בכך שיהיו גמולים. הנחינו את הגננות כי במהלך שלושת החודשים הראשונים לקליטתו של הילד בגן הן תפעלינה במשותף עם ההורים כדי לגמול את הילד בתהליך הדרגתי. באופן זמני מסייע המשרד לגני הילדים בכל רחבי הארץ באמצעות בנות השירות לאומי. השנה הקצה המשרד 500 תקני שירות לאומי, וככוונתו להרחיב את המענה גם לקראת שנת הלימודים הבאה.

על הנייה, זאת הייתה מהפכה של ממש. צעד חיובי, מתחשב, כזה שנועד להקל על משפחות עובדות, לחסוך להן 8,000 שק"ל בשנה, לאפשר להן לעבוד כמו שצריך ולהתפרנס בכבוד. אולם בפועל – מאז שחוק חוק חינוך חובה מגיל 3, המצב באלפי גני ילדים לגיל הרך ברחבי המדינה כבי רע.

לאחר שהתקבל החוק נבנו במהירות אלפי מבנים לקליטת עשרות אלפי ילדים. אלא שנקודה אחת לא זכתה להתייחסות מספקת: מי יטפל בילדים. "הגננות והסייעות קורסות, והילדים משלמים מחיר כבד מאוד", מתריעים מנהלי מחלקות לגיל הרך ברשויות המקומיות.

התמונה קשה: בגנים רבים מסתובבים ילדים בגיל שלוש במשך שעות ארוכות עם חיתולים מלאים או בגדים שהתלכלכו ונרטבו כש"ברח להם". הורים מוזעקים באמצע יום העבודה להגיע לגן, להביא לילדיהם בגדים נקיים ולהחליף להם חיתולים. ילדים בוכים אינם זוכים להתייחסות, הגננת והסייעת מתרוצצות ללא הצלחה בניסיון לתת מענה לכל ילד וילה שעות ארוכות הן מבלות בחדרי השירותים. על פעמי לווית חינוך והעשרה איש לא מרבה מדובר במי לחמת הישרדות.

הגנים מכילים 35 ילדים. זה לא שונה מהמספר בגני החובה ובבתי הספר, אלא שיש הברל תהומי: רבים מהם לא נגמלו מחיתולים, אחריים אינם עצמאיים וזקוקים לסיוע בכל פעמי לה בסיסית. ועדת החינוך של הכנסת קיימה באחרונה דיון מיוחד בסוגיה, שבמהלכו טענה מנהלת המחלקה לגננות בהסתדרות המורים, לילי פוקמונסקי, כי גננת אחת וסייעת אחת אינן מסוגלות להתפנות ל-35 ילדים שחלקם בוכים, חלקם אינם גמולים ואחרים אפילו אינם מסוגלים להחזיק כריך. "התמונה שחוזרת על עצמה בגנים רבים היא ילדים בוכים. חלקם רעבים משום שאינם מסוגלים לפתוח את תיק האוכל לבר ולאכול. יש כאן לה שכלל אינם מדברים. ילדים מגיעים בלתי גמולים מחממת הגנים הפרטיים, וכעת אינם מקבלים מענה בסיסי. צריך לזכור שגננת לא

ריבה שקד: "גם גננת וסייעת מדהימות מסוגלות לעשות קסם. הן חייבות עזרה. הבן שלי נכנס גמול לגן, אבל חוזר הביתה עם מכנסיים רטובים. העניין הזה יהיה בכייה לדורות"

20.66x30.66	2/2	6 עמוד	ידיעות אחרונות - כותרת	30/01/2014	40862735-5
יוסי וטרמן מזכל הסתדרות המורים הסתדרות המורי - 11159					

גן ילדים (שאינו קשור לכתבה). אין אפילו מים חמים לשטיפת הילדים | צילום: יריב כץ

תמר קפלנסקי

גננת מודאגת

להתחיל מההחלה

אנחנו גננות, לא מטפלות

לזה חיתולים ומגבונים ועמדת החתלה - כלומר את העובדה שאין כזו - ותבינו למה הגננות אומרות שאין להן פנאי להתעסק בקקי. זה לא פינוק, זו האמת.

כאן בדיוק אמורה הייתה המדינה להיכנס לפעולה. כי לקבוע חוק זה יופי, במיוחד כזה חוק מוצלח. רק שאם למישהו יש כוונה גם ליישם אותו, כדאי להבין במה זה כרוך. הלו, שומעים שם בכנסת? קבלו הפתעה: ילדים בני שלוש הם לא בני ארבע. אתם יושבים? הם יותר קטנים. נכון שוק? אז בתור קטנים הם צריכים עזרה בכל מיני דברים. למשל בפרידה מהורה. למשל בלוותר על שנת צהריים. למשל בלשבת ולאכול יפה בארוחה. וכן, גם בלהיגמל מחיתולים וגם - סליחה על הצרפתית - בלנגב את הטוחס. עם כל הכבוד, הגננות לא צריכות לאיים כדי שתבינו את עובדות החיים האלה.

אז אחלה שקבעתם חוק. עכשיו תתארגנו מספיק מהר כדי ליישם אותו על כל המשתמע, כולל עמדת החתלה וסיעת נוספת בכל גן טרום-טרום חובה. כי לרוב את החיתולים מלאי הצואה האלה על הגננות זו פשוט לא חוכמה.

הלו, שומעים שם בכנסת? קבלו הפתעה: ילדים בני שלוש הם לא בני ארבע. אתם יושבים? הם יותר קטנים. נכון שוק? אז בתור קטנים הם צריכים עזרה בכל מיני דברים

כשיותם, הבן הקטן שלי, נכנס בשנה שעברה לטרום-טרום חובה - בגיל שני-תיים ועשרה חודשים, הכי קטן בקבוצה - הוא היה גמול. מזל, אחרת עוד היינו נשארים בחוץ. כי כשילדים נכנסים לגן עירוני, הם אמורים להיות גמולים.

אלא שמאז שנכנס לתוקפו חוק חינוך חי"נמגיל שלוש התברר מה שידוע כמעט לכל הורה: רוב הילדים רק מתחילים גמילה סביב גיל שנתיים וחצי-שלוש, ולא לכולם זה הולך תיק תק. וזה עוד בלי שדיברנו על המשבר המלווה לפעמים מעבר למסגרת חדשה, ועלול לגרום גם לילד גמול לחזור לעשות במכססים.

זאת הסיבה שהורים זועמים עכשיו כשאומרים להם: "אם הילד לא יהיה גמול, לא נקבל אותו לגן עירוני, למרות החוק". ומה הלאה? אולי תקבלו רק ילד שידוע להכין לעצמו קפה ולגלגל לבד סיגריה של בוקר?

מנגד עומדות הגננות ואומרות: אין לנו ידיים לזה. והן לא משקררות: גן עירוני, למי ששכח, הוא 35 ילדים על שתי נשות צוות. גם ככה מדובר בטירוף. עכשיו תוסיפו

במקום הקניית ידע ומיומנויות בסיסיות לילדים, במקום להכין אותם למעבר לגני החובה שיגיעו בהמשך, אני מוצאת את עצמי במקום של מטפלת.

ילדים רבים הגיעו אלינו מגנים פרטיים ללא עצמאות. בלי יכולת לבצע פעולות פשוטות כמו לפתוח את קופסת האוכל שהם מביאים מהבית. הם רגילים שמגישים להם את האוכל על השולחן כי בגנים הפרטיים עשו עבורם הכל.

יש לנו בגן ילדים רבים שאינם גמולים. אחרים אינם מסוגלים להפשיל מכססים לבד, לא יכולים לפתוח ולסגור רוכסן, וגם אלה שנגמלו אינם מסוגלים לנקות את עצמם. המצב לא נעים. ארגון הסייעות אוסר עליהן להחליף חיתולים. זה גם לא תפקיד הגננות. מכיוון שכואב לנו לראות את הילדים במצבים האלה אנו מנסות לסייע, אך לא מספיקות. במקרה הטוב, כל היום אנחנו עסוקות בהלבשה, בפנייה לילד בוכה, בסיוע באכילה ובניקוי צרכים. פעמים רבות אנחנו מזעיקות הורים מהעבודה להחליף לילדים חיתולים או להביא בגדים נקיים, אבל לא תמיד ההורים מסוגלים לעזוב את העבודה, והילד נותר עם הצרכים. אנחנו כל הזמן עסוקות בעבודה פיזית, יש בגן ילדים עם צרכים מיוחדים שזקוקים לנו יותר, וקשה לתת מענה גם לאחריים. המצב יוצר חיכוכים ומצבים לא נעימים בין ההורים לבינונו, והילדים פשוט סובלים.

צריך לזכור גם שהגנים אינם ערוכים לשטיפה משום שאין מים חמים בברזים, אלא רק בברז לשטיפת הכלים במטבח. המצב הנוכחי גורם נזק כבד לילדים: הם אינם מקבלים יחס אישי, אין הקניית ידע ומיומנויות, והם יגיעו לגן חובה לא מוכנים. צריך לעשות שינוי לפני שיהיה מאוחר מדי.

הביאה לדפוס: תמר טרבלסי-חדד